

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра

Романенко Катерини Олексіївни

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Розвиток спостережливості як умова формування природознавчої компетентності учнів початкових класів

Реалізація євроінтеграційних реформ освітньої системи України сприяла переосмисленню основних цінностей нашого суспільства. В зв'язку з цим велика увага сьогодні приділяється збереженню навколишнього середовища, розумному використанню природних ресурсів та стабілізації екологічної ситуації. Перехід школи на нові показники якості освіти (компетентності) і формування ключових і предметних компетентностей нормативно закріплено Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Державним стандартом початкової загальної освіти», Концепцією Нової української школи. У контексті їх вимог освітній процес має бути спрямований на формування компетентностей учнів, однією з яких є природнича.

У магістерській роботі чітко витримана і представлена, за встановленими вимогами щодо науково-дослідних робіт студентів, основна її структура, яка вбирає в себе актуальність, зв'язок роботи з науковими програмами, темами, мету, завдання дослідження, об'єкт, предмет, теоретико-методологічну основу, наукову новизну, практичне значення, апробацію результатів, публікації.

У першому розділі магістерської роботи розкрито теоретичні основи розвитку спостережливості як умови формування природознавчої компетентності учнів початкових класів. Заслуговує на увагу прагнення магістрантки глибоко проникати, аналізувати та обґрунтовувати основні дефініції дослідження, а саме «ключові» (надпредметні, метапредметні, базові), «загальнопредметні» (галузеві) і «предметні» (спеціально предметні) компетентності, які знаходяться у певній ієрархії і підпорядковуються одна одній; «спостереження» та «спостережливість», що сприяло уточненню ключового поняття – «спостережливість учнів початкової школи». Магістранткою чітко визначено особливості формування природознавчої компетентності учнів початкових класів, з'ясовано роль урочної (екскурсії) та позакласної (прогулянки, вікторин, КВК, свята, конкурси виробів) роботи в розвитку спостережливості як умови формування природознавчої компетентності.

У другому розділі визначено і достатньо охарактеризовано компоненти розвитку спостережливості та природознавчої компетентності школярів: когнітивний; мотиваційний; діяльнісний та рівні розвитку спостережливості та природознавчої компетентності в учнів початкової школи: низький, середній, високий. Також чітко описані етапи проведення та аналіз результатів власного педагогічного експерименту.

Обґрунтовано педагогічні умови, а саме: створення емоційно-ціннісної основи спілкування школярів з природою в процесі проведення уроків-гри та міні-проектів на свіжому повітрі; використання спостереження у процесі споглядально-ігрової діяльності учнів початкових класів. Це надало можливість дослідниці вплинути на емоційну та мотиваційну сферу особистості молодшого школяра. Розроблені міні-проекти, урок-гра дозволили аналізувати і корегувати сформовані природничі орієнтації, інтереси і потреби; розвивати спостережливість.

Зміст роботи повністю розкриває тему дослідження. Висновки, які зроблені автором, є чіткими, логічно послідовними і науково обґрунтованими. Результати дослідження можуть бути використані у практиці вчителів початкової школи та при підготовці студентів спеціальності 013 Початкова освіта.

Натомість висловимо таке зауваження: в магістерській роботі не розкрито, які ж стимули було обрано для застосування уроків з нетрадиційною структурою. Висловлене зауваження не впливає на загальну позитивну оцінку рецензованого дослідження, яке виконане на належному науковому рівні, відзначається актуальністю, оригінальністю постановки і розв'язання проблеми.

Також необхідне уточнення наступних питань рецензувального наукового проекту:

1. Що Ви вкладаєте у зміст поняття «педагогічні умови»?
2. Поясніть, чому ключовим у темі дослідження є «розвиток» спостережливості, а не «формування» спостережливості?

30.11.2021 р.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
професор

С. М. Кондратюк